

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2003
IV. volební období

554

návrh
poslance Vladimíra Říhy

zákon
ze dne2003,

kterým se mění zákon č. 362/2003 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Čl. I

V zákoně č. 362/2003 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, čl. XVI zní:

„Čl. XVI

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 159/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 424/2003 Sb. a zákona č. 425/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 18 odst. 1 se písmeno i) zrušuje. Dosavadní písmena j) až u) se označují jako písmena i) až t).
2. V § 36 se písmeno l) zrušuje. Dosavadní písmena m) až aa) se označují jako písmena l) až z).
3. V § 38 odst. 1 se slova „f) až o), r), t), v) až x), z) a aa)“ nahrazují slovy „f) až n), q), s), u) až w), y) a z)“.
4. V § 82 odst. 2 písm. c) se slova „i) až o), r) až t), v), x), z) a aa)“ nahrazují slovy „i) až n), q) až s), u), w), y) a z)“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Čl. II

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 159/2000

Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb. a zákona č. 425/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 42 se věta druhá zrušuje.

2. V § 49 odst. 5 se za slova „v § 29“ vkládají slova „odst. 1“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o sociálním zabezpečení

Čl. III

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 1/1991 Sb., zákona č. 46/1991 Sb., zákona č. 306/1991 Sb., zákona č. 482/1991 Sb., zákona č. 578/1991 Sb., zákona č. 582/1991 Sb., zákona č. 235/1992 Sb., zákona č. 589/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 84/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 266/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 182/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 155/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 133/1997 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 155/1995 Sb., zákona č. 350/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 213/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 426/2002 Sb., se mění takto:

1. V § 145b odst. 3 písm. c) se slova „odst. 5“ nahrazují slovy „odst. 6“.

2. V § 145e se odstavec 5 zrušuje. Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 5.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o důchodovém pojištění

Čl. IV

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb. a zákona č. 425/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 9 odst. 6 písm. b) se slova „starobního nebo“ zrušují a za slovo „důchodu“ se doplňují slova „nebo jí byl přiznán starobní důchod“.

2. V § 9 odst. 6 písm. c) se slova „výplatu příspěvku“ nahrazují slovy „příspěvek“.

3. V § 16 odst. 3 se v části věty druhé za středníkem slova „až čtvrté platí zde za dobu po 30. červnu 2002“ nahrazují slovy „ , a jde-li o dobu po 30. červnu 2002, též věty třetí a čtvrté, platí zde“.
4. V § 16 odst. 4 se v části věty první za středníkem za slova „doby studia“ vkládají slova „po dosažení věku 18 let“.
5. V § 16 odst. 6 se slova „(§ 10 odst. 1)“ zrušují.
6. V § 27 se za slova „až l)“ vkládají slova „a v)“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Čl. V

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb. a zákona č. 425/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 13a odst. 1 písm. b) se slova „byla povinně účastna důchodového“ nahrazují slovy „dosáhla příjmu ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení ve výši zakládající účast na důchodovém“, slova „tato povinné účasti“ se nahrazují slovy „dosažení příjmu po odpočtu výdajů v uvedené výši“ a slova „byla osoba samostatně výdělečně činná povinně účastna důchodového“ se nahrazují slovy „osoba samostatně výdělečně činná dosáhla příjmu po odpočtu výdajů ve výši zakládající účast na důchodovém“.
2. V § 13a odst. 8 se na konci písmene c) čárka nahrazuje tečkou a písmeno d) se zrušuje.
3. V § 13a odst. 9 větě první se za slova „učiněno“ vkládají slova „a doloženo“.
4. V § 13a se na konci odstavce 9 doplňuje věta „Doložení přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu se nevyžaduje, byl-li tento důchod přiznán Českou správou sociálního zabezpečení.“.
5. V § 15 odst. 1 se na konci věty třetí tečka nahrazuje čárkou a doplňují se slova „a to nejpozději spolu s tímto přehledem; ustanovení § 13a odst. 9 věty třetí platí zde obdobně.“.

ČÁST ŠESTÁ

Účinnost

Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

D ů v o d o v á z p r á v a

Obecná část

V roce 2003 byly zákony č. 362/2003 Sb., č. 424/2003 Sb. a č. 425/2003 Sb. provedeny změny v zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v zákoně o sociálním zabezpečení, v zákoně o důchodovém pojištění a v zákoně o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Uvedené novely těchto zákonů byly připravovány a schvalovány v různých časových obdobích (jde zejména o vztah zákona č. 362/2003 Sb. k ostatním novelám) a v důsledku toho došlo k tomu, že ne ve všech bodech byly důsledně provázány, zejména pokud jde o odkazy na jednotlivá ustanovení, která byla souběžně dotčena více zákony. Dále se navrhuje některá formulační upřesnění, aby dopad nových ustanovení byl jednoznačný a v souladu s jinými ustanoveními.

Návrh zákona nemá finanční dopad. Na obsah zákona vzhledem k jeho „technickému“ charakteru nedopadají předpisy EU. Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem ČR.

Navrhované změny nemají věcný dopad; jedná se o legislativně-technické úpravy, které dávají do souladu změny provedené jednotlivými novelami s různou časovou účinností, a o dílčí formulační upřesnění. S přihlédnutím k tomu a dále k malému rozsahu navrhovaného zákona a jeho jednoduchosti se navrhuje, aby návrh zákona byl Poslaneckou sněmovnou schválen již v prvním čtení podle § 90 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

Zvláštní část

K části první

Ustanovení § 18, 36, 38 a 82 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení byla dotčena zákonem č. 362/2003 Sb. s účinností od 1. ledna 2005 a dále zákonem č. 424/2003 Sb. s účinností od 1. ledna 2004. Změny provedené zákonem č. 362/2003 Sb. nekorespondují změnám provedeným zákonem č. 424/2003 Sb., a je proto třeba upravit zákon č. 362/2003 Sb. v části novelizující zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení tak, aby reagoval na změny nastalé již od 1. ledna 2004. Jedná se o to, že zákon č. 424/2003 Sb. doplnil do uvedených ustanovení zákona o organizaci a provádění další písmena, s čímž zákon č. 362/2003 Sb. nemohl počítat.

K části druhé

V bodě 1 se zrušuje nadbytečná věta druhá, která upravuje povinnost zaměstnavatele potvrdit občanu, který má nárok na starobní důchod, výši příjmu pro účely souběhu tohoto důchodu s příjmem z výdělečné činnosti; od 1. ledna 2004 je však tento souběh možný, neboť výše příjmu již neovlivňuje nárok na výplatu starobního důchodu.

Ustanovení § 49 odst. 5 bylo do zákona o organizaci a provádění doplněna zákonem č. 424/2003 Sb. Toto ustanovení odkazuje na § 29 po doplnění o další věty zákonem č. 424/2003 Sb. Zákon č. 425/2003 Sb. však upravil § 29 tak, že toto ustanovení má dva odstavce, s čímž zákon č. 424/2003 Sb. nepočítal. Odkaz na § 29 se nyní v bodě 2 napravuje tak, že se jedná o § 29 odst. 1.

K části třetí

Bod 1 navazuje na změny provedené v zákoně o důchodovém pojištění na základě zákona č. 425/2003 Sb., kdy v § 10 zákona o důchodovém pojištění byly posunuty odstavce. Nesprávný odkaz v důsledku tohoto posunu se nyní napravuje.

Úprava v bodu 2 navazuje na změnu zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců provedenou zákonem č. 421/2003 Sb. Ustanovení, které bylo v zákoně o nemocenském pojištění zaměstnanců vypuštěno, je třeba vypustit i v zákoně o sociálním zabezpečení, aby nedocházelo k výkladovým nejasnostem; pro zjišťování denního vyměřovacího základu u zaměstnanců i osob samostatně výdělečně činných platí totiž stejná pravidla a nedopatřením nebylo v zákoně o sociálním zabezpečení vypuštěno ustanovení § 145b odst. 5.

K části čtvrté

Bod 1 navazuje na úpravu v § 37, podle níž se předčasný starobní důchod nevyplácí do dosažení důchodového věku při výdělečné činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění, přičemž však tato účast u vedlejší samostatné výdělečné činnosti závisí na tom, zda se vyplácí tento důchod či nikoliv. Navrhuje se proto prioritně vycházet pro účely posuzování účasti na důchodovém pojištění v těchto případech z faktu přiznání důchodu, což je pro praxi jednodušší a též pro pojištěnce výhodnější (určující bude nárok na důchod, nikoliv jeho výplata). Z obdobných důvodů se navrhuje analogická úprava v bodu 2 též u příspěvku při péči o blízkou osobu.

Body 3 a 5 obsahují legislativně technická zpřesnění.

Bod 4 reaguje na novou úpravu obsaženou v § 13 zákona o důchodovém pojištění, kdy se zápočet doby studia liší podle toho, byly-li doby studia získány před nebo po dosažení věku 18 let; na tuto úpravu je formulačně reagováno též v § 16 odst. 4 při úpravě vyloučených dob.

Bod 6 reaguje na doplnění § 5 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění o novou kategorii pojištěných osob uvedenou v § 5 odst. 1 písm. v).

K části páté

V bodě 1 se zpřesňuje vymezení povinnosti placení záloh na pojistné. Osoba samostatně výdělečně činná je povinna při vedlejší samostatné výdělečné činnosti platit zálohy od kalendářního měsíce, ve kterém podala či podat měla přehled o svých příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za předchozí rok, a to za podmínky, že v tomto předchozím kalendářním roce vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, z níž byla

povinně (s ohledem k výši dosažených příjmů) důchodově pojištěna. Je třeba vyjádřit, že má povinnost zálohy platit, i když v předchozím kalendářním roce nevykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, ale jen hlavní samostatnou výdělečnou činnost, avšak dosáhla z ní takové výše příjmu, která by jí zakládala povinnou účast na důchodovém pojištění při vedlejší samostatné výdělečné činnosti. Obsahově se do § 13a odst. 1 přejímá úprava obsažená dosud v § 13a odst. 8 písm. d), kam však systematicky nepatří, a proto se toto ustanovení vypouští (bod 2).

V bodech 3 a 4 se doplňuje, že oznámení o vedlejší samostatné výdělečné činnosti je třeba též doložit, ovšem s výjimkou přiznání důchodu Českou správou sociálního zabezpečení, neboť tuto skutečnost si okresní správy sociálního zabezpečení mohou samy zjistit.

V bodu 5 se jednoznačně vyjadřuje poslední den lhůty, ve kterém má osoba samostatně výdělečně činná doložit doklad o tom, že její samostatná výdělečná činnost v předchozím kalendářním roce měl charakter vedlejší činnosti; po podání přehledu s event. přihláškou k dobrovolné účasti by charakter samostatné výdělečné činnosti měl být již zřejmý, neboť tato skutečnost ovlivňuje např. placení záloh po podání přehledu.

Vladimír Říha, v.r.

Platné znění části zákona č. 362/2003 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, s vyznačením navržených změn

* * *

ČÁST ŠESTNÁCTÁ

Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Čl.XVI

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 159/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 424/2003 Sb. a zákona č. 425/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 18 odst. 1 se písmeno i) zrušuje. Dosavadní písmena j) až u) se označují jako písmena i) až t).
2. V § 36 se písmeno l) zrušuje. Dosavadní písmena m) až aa) se označují jako písmena l) až z).
3. V § 38 odst. 1 se slova „f) až o), r), t), v) až x), z) a aa)“ nahrazují slovy „f) až n), q), s), u) až w), y) a z)“.
4. V § 82 odst. 2 písm. c) se slova „i) až o), r) až t), v), x), z) a aa)“ nahrazují slovy „i) až n), q) až s), u), w) y) a z)“.

Platné znění části zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, s vyznačením navržených změn

* * *

§ 42

Organizace jsou povinny potvrdit poživateli částečného invalidního důchodu na jeho žádost dobu trvání výdělečné činnosti, výši vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, dobu pobírání dávek nemocenského pojištění (péče) nahrazující ušlý příjem a další údaje potřebné pro plnění povinnosti uvedené v § 53 odst. 3.

§ 49

* * *

(5) Zaměstnanec je povinen v případě uvedeném v § 29 odst. 1 větě páté předložit organizaci potvrzení o skutečnostech rozhodných pro nárok na dávky, jejich poskytování a výplatu k doplnění, a to nejpozději do 8 dnů ode dne následujícího po skončení dočasné pracovní neschopnosti; není-li toto potvrzení organizací doplněno, je neplatné.

* * *

Platné znění částí zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, s vyznačením navržených změn

* * *

§ 145b

Účast na nemocenském pojištění

(1) Nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných je dobrovolné. Osoba samostatně výdělečně činná může však být účastna nemocenského pojištění jen v těch kalendářních měsících, za které je povinna platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti⁵²⁾ (dále jen "zálohy na pojistné na důchodové pojištění") nebo za které není povinna z důvodů uvedených v § 14 odst. 7 zákona České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 160/1995 Sb., platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění.

(2) Účast osoby samostatně výdělečně činné na nemocenském pojištění vzniká dnem, od kterého se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k nemocenskému pojištění, nejdříve však dnem, ve kterém se k tomuto pojištění přihlásila. Nemocenské pojištění však vznikne dnem, od kterého se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k nemocenskému pojištění, pokud se k tomuto pojištění přihlásila nejpozději do osmi dnů ode dne, ve kterém zahájila nebo znovu zahájila samostatnou výdělečnou činnost, jestliže se v této lhůtě přihlásila též k účasti na důchodovém pojištění; podání přihlášky k účasti na důchodovém pojištění se nevyžaduje, pokud osoba samostatně výdělečně činná je povinna platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění podle § 13 odst. 1 písm. b) zákona České národní rady č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 160/1995 Sb. Nemocenské pojištění nemůže vzniknout přede dnem, ve kterém osoba samostatně výdělečně činná zahájila nebo znovu zahájila samostatnou výdělečnou činnost, ani přede dnem, od kterého je tuto činnost oprávněna vykonávat.

(3) Účast osoby samostatně výdělečně činné na nemocenském pojištění zaniká

- a) dnem, od kterého se odhlásila z nemocenského pojištění, ne však dříve než dnem, ve kterém se z nemocenského pojištění odhlásila,
- b) posledním dnem kalendářního měsíce, na který bezprostředně navazují tři kalendářní měsíce po sobě jdoucí, za které nebylo zapláceno splatné pojistné na nemocenské pojištění (dále jen "pojistné"), nebo
- c) dnem, kdy nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 větě druhé zákona o důchodovém pojištění.

* * *

§ 145e

(1) Nemocenské se stanoví z denního vyměřovacího základu, který se zjistí tak, že se vyměřovací základ zjištěný z rozhodného období dělí počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Do tohoto počtu dnů se nezahrnují kalendářní dny připadající na kalendářní měsíce, za které se podle zvláštního zákona neplatí zálohy na pojistné na důchodové pojištění.

⁵²⁾ Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.

(2) Vyměřovacím základem podle odstavce 1 je úhrn měsíčních vyměřovacích základů pro stanovení záloh na pojistné na důchodové pojištění.⁵⁴⁾

(3) Rozhodným obdobím je kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikla pracovní neschopnost, pokud není dále stanoveno jinak.

(4) Jestliže v rozhodném období podle odstavce 3 není ani jeden kalendářní měsíc, na který se platí zálohy na pojistné na důchodové pojištění, je rozhodným obdobím doba od 1. kalendářního roku, v němž vznikla pracovní neschopnost, do konce kalendářního měsíce bezprostředně předcházejícího kalendářnímu měsíci, v němž vznikla pracovní neschopnost. Není-li v rozhodném období podle předchozí věty ani jeden kalendářní měsíc, na který se platí zálohy na pojistné na důchodové pojištění, je rozhodným obdobím kalendářní měsíc, v němž vznikla pracovní neschopnost.

(5) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně pro stanovení nemocenského při karanténě.

* * *

⁵⁴⁾ § 14 odst. 2, 4 a 5 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 160/1995 Sb.

Platné znění částí zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, s vyznačením navržených změn

* * *

§ 9

* * *

(6) Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce

- a) vykonávala zaměstnání (odstavec 8 věta první) a příjem ze zaměstnání (odstavec 8 věta druhá), kterého v kalendářním roce dosáhla, činí alespoň dvanáctinásobek minimální mzdy zaměstnance v pracovním poměru odměňovaného měsíční mzdou,^{15a)} která platí k 1. lednu kalendářního roku, za který se posuzuje účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění,
- b) měla nárok na výplatu plného invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod,
- c) měla nárok na příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu,^{15b)}
- d) vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání, nebo civilní službu,
- e) byla nezaopatřeným dítětem podle § 20 odst. 3 písm. a), nebo
- f) byla ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody déle než tři kalendářní měsíce po sobě jdoucí.

* * *

§ 16

(1) Osobní vyměřovací základ je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období (§ 18). Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby (odstavce 4 až 6), snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.

(2) Roční vyměřovací základ pojištěnce se stanoví jako součin úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za kalendářní rok a koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 1).

(3) Vyměřovacím základem pojištěnce za dobu po 31. prosinci 1995 je vyměřovací základ pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona¹⁷⁾ a za dobu před 1. lednem 1996 hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných před 1. lednem 1996. Vyměřovací základ pro stanovení pojistného a hrubý výdělek se považují za vyměřovací základ pojištěnce podle věty první nejdříve ode dne zaplacení pojistného, jde-li o pojištěnce, u nichž pro započtení doby pojištění před 1. lednem 1996 byla v předpisech platných před tímto dnem stanovena podmínka zaplacení pojistného, a o pojištěnce, u nichž pro započtení doby pojištění po 31. prosinci 1995 je v § 11 odst. 1 stanovena podmínka zaplacení pojistného; ustanovení § 11 odst. 2 věty druhé, a jde-li o dobu po 30. červnu 2002, též věty třetí a čtvrté, platí zde obdobně. Do vyměřovacího základu pojištěnce za dobu po 31. prosinci 1995 se pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu zahrnuje též náhrada za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání)¹⁸⁾ a náhrada za ztrátu na služebním příjmu (platu) po skončení neschopnosti k

¹⁷⁾ Zákon ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁾ § 195 a § 206 odst. 2 zákoníku práce.

službě.¹⁹⁾ Jde-li o pojištěnce uvedeného v § 6, který platí pojistné za kalendářní rok předcházející o více než jeden rok kalendářnímu roku, ve kterém je pojistné placeno, upraví se vyměřovací základ, z něhož je toto pojistné placeno, tak, že se vynásobí koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2) za kalendářní rok, za který se pojistné platí, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, ve kterém bylo pojistné zapláceno, vynásobený přepočítacím koeficientem (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu.

(4) Vyloučenými dobami jsou před 1. lednem 1996 doby, které se podle předpisů platných před tímto dnem vylučovaly při zjišťování hrubých výdělků pro účely výpočtu průměrného měsíčního výdělku; přitom doby studia po dosažení věku 18 let jsou vyloučenými dobami pouze v rozsahu, v jakém se považují za náhradní dobu pojištění. Vyloučenými dobami jsou po 31. prosinci 1995, pokud se nekryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. b), nebo dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v § 16 odst. 3 větě třetí, doby

- a) pobírání dávek nemocenského pojištění (péče) nahrazujících příjem z výdělečné činnosti,
- b) pobírání plného invalidního důchodu nebo starobního důchodu; přitom se za pobírání těchto důchodů považuje i vyplácení obdobných důchodů od zahraničního nositele pojištění,
- c) po které pojištěnec byl poplatníkem pojistného na pojištění, nelze-li zjistit výši jeho vyměřovacích základů,
- d) výkonu vojenské služby v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě,⁵⁾ a výkonu civilní služby,
- e) účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. r) a s),
- f) studia uvedené v § 5 odst. 1 písm. m),
- g) účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. n),
- h) přípravy pro pracovní uplatnění osob se změněnou pracovní schopností,
- ch) de dne přiznání důchodu do konce roku přiznání důchodu, jde-li o případy uvedené v § 18 odst. 2 a 3, a doby před dosažením 18 let věku, jde-li o případy uvedené v § 18 odst. 2,
- i) za něž byly podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů vyplaceny mzdové nároky v nižší částce, než náležely.

(5) Činí-li součet vyloučených dob uvedených v odstavci 4 větě druhé písm. e), f) a h) více než 1825 kalendářních dnů, omezí se počet těchto vyloučených dob nad 1825 kalendářních dnů na jednu polovinu.

(6) Doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e) uvedená v § 11 odst. 3 písm. b) se považuje za vyloučenou dobu do zjištění výše pojistného podle skutečného příjmu ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení.

(7) Osobní vyměřovací základ a roční vyměřovací základ pojištěnce se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

* * *

§ 27

Výdělečná činnost

¹⁹⁾ Např. § 92 odst. 2 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., § 106 odst. 2 zákona č. 154/1994 Sb.

⁵⁾ Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

Výdělečnou činností se rozumí činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až l) a v) vykonávaná v rozsahu, který zakládá účast na pojištění.

Platné znění částí zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, s vyznačením navržených změn

* * *

§ 13a

- (1) Osoba samostatně výdělečně činná je povinna platit zálohy na pojistné
- a) za kalendářní měsíc, ve kterém se přihlásila k účasti na důchodovém pojištění v kalendářním roce podle § 10 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, a za kalendářní měsíce následující po tomto měsíci, pokud vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost; povinnost platit zálohy na pojistné na základě této přihlášky trvá naposledy za kalendářní měsíc, který předchází kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, ve kterém se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k účasti na důchodovém pojištění,
 - b) za kalendářní měsíc, ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, ve kterém dosáhla příjmu ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení ve výši zakládající účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění, a za kalendářní měsíce následující po tomto měsíci, pokud vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost; povinnost platit zálohy na pojistné na základě dosažení příjmu po odpočtu výdajů v uvedené výši trvá naposledy za kalendářní měsíc, který předchází kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok následující po kalendářním roce, ve kterém osoba samostatně výdělečně činná dosáhla příjmu po odpočtu výdajů ve výši zakládající účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění, nebo
 - c) za kalendářní měsíc, ve které, vykonává hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

(2) Pokud se osoba samostatně výdělečně činná přihlásila k účasti na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění v době, kdy je ještě povinna platit zálohy na pojistné podle odstavce 1, platí zálohy na pojistné na základě přihlášky k účasti na důchodovém pojištění podle odstavce 1 písm. a) až po uplynutí období, za které je povinna platit zálohy na pojistné podle odstavce 1 písm. b).

(3) Osoba samostatně výdělečně činná je povinna platit zálohy na pojistné podle předchozích odstavců naposledy za kalendářní měsíc, v němž nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 větě druhé zákona o důchodovém pojištění.

(4) Pokud osobě samostatně výdělečně činné, která byla povinna platit zálohy na pojistné podle odstavce 1 písm. b), zanikla v kalendářním roce tato povinnost proto, že nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 větě druhé zákona o důchodovém pojištění, a osoba samostatně výdělečně činná poté v tomto roce zahájila samostatnou výdělečnou činnost, je povinna platit zálohy na pojistné ve výši, jako kdyby k zániku této povinnosti nedošlo; povinnost platit zálohy na pojistné přitom vzniká za kalendářní měsíc, ve kterém osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost.

(5) Osoba samostatně výdělečně činná, která se přihlásila podle § 10 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění k účasti na důchodovém pojištění za kalendářní rok až po jeho uplynutí a nebyla povinna platit zálohy na pojistné za tento rok podle odstavce 1 písm. b), může zaplatit jednorázově zálohy na pojistné za tento rok, a to až do podání přehledu o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za tento rok.

(6) Zálohy na pojistné, které byly zaplacené, aniž byla dána povinnost je platit, se považují pro účely stanovení přeplatku na pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na

státní politiku zaměstnanosti (dále jen "přeplatek na pojistném na důchodové pojištění") nebo doplatku na pojistném (§ 14 odst. 10 a 11) za zálohy na pojistné, pokud osoba samostatně výdělečně činná nepožádala o jejich vrácení před podáním přehledu podle § 15 odst. 1; požádala-li o jejich vrácení, považují se za přeplatek na pojistném na důchodové pojištění. Ustanovení předchozí věty se nevztahuje na zálohy na pojistné podle odstavce 5.

(7) Osobě samostatně výdělečně činné, která předloží příslušné okresní správě sociálního zabezpečení protokol o ústním jednání o platbě daně z příjmů paušální částkou, jehož součástí je rozhodnutí vyhlášené při jednání obsahující předpokládanou výši příjmů, předpokládanou výši výdajů, výši daně a období, kterého se týká, (dále jen "protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou") podle zvláštního právního předpisu^{19a)} v průběhu kalendářního roku, ve kterém se stala poplatníkem daně z příjmů paušální částkou, zaniká na základě její písemné žádosti povinnost platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, jestliže vykonává samostatnou výdělečnou činnost uvedenou v odstavci 8 a rozdíl mezi výší předpokládaných příjmů a předpokládaných výdajů ze samostatné výdělečné činnosti za takový rok nezakládá účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění a osoba samostatně výdělečně činná nepodala přihlášku k účasti na důchodovém pojištění za takový rok; povinnost platit zálohy zaniká v uvedeném případě od kalendářního měsíce, ve kterém příslušná správa sociálního zabezpečení obdržela od osoby samostatně výdělečně činné písemnou žádost.

(8) Pro účely placení záloh na pojistné se osoba samostatně výdělečně činná považuje za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost

- a) v kalendářním měsíci, ve kterém po celý měsíc trvaly skutečnosti uvedené v § 9 odst. 6 písm. b) až f) zákona o důchodovém pojištění, popřípadě, nebyla-li samostatná výdělečná činnost vykonávána po celý kalendářní měsíc, trvaly-li tyto skutečnosti současně po tu část kalendářního měsíce, po kterou byla vykonávána samostatná výdělečná činnost,
- b) v období od kalendářního měsíce, ve kterém byl nebo měl být podán přehled o příjmech a výdajích podle § 15 odst. 1 za kalendářní rok, ve kterém osoba samostatně výdělečně činná vykonávala činnost zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců nebo na nemocenské péči a příjem z této činnosti činí alespoň dvanáctinásobek minimální mzdy zaměstnance v pracovním poměru odměňovaného měsíční mzdou, která platí k 1.lednu tohoto kalendářního roku, do kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být podán tento přehled za následující kalendářní rok; příjem z této činnosti se posuzuje podle § 9 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění,
- c) v období od kalendářního měsíce, ve kterém byla zahájena samostatná výdělečná činnost, do kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, ve kterém byl nebo měl být podán tento přehled za kalendářní rok, ve kterém osoba samostatně výdělečně činná zahájila samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná dosáhla v kalendářním roce, který předchází roku zahájení samostatné výdělečné činnosti, příjem z činnosti zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců nebo na nemocenské péči alespoň ve výši uvedené v písmenu b).

(9) K oznámení osoby samostatně výdělečně činné o výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 8 se pro účely placení záloh na pojistné přihlíží od kalendářního měsíce, v němž bylo toto oznámení učiněno a doloženo; § 23 odst. 4 platí přitom obdobně. K oznámení podle odstavce 8 písm. c) se přihlízí jen tehdy, je-li doložena výše příjmu z činnosti zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců nebo na nemocenské péči za předchozí kalendářní rok. Doložení přiznání starobního nebo plného

^{19a)} § 7a odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 492/2000 Sb.

invalidního důchodu se nevyžaduje, byl-li tento důchod přiznán Českou správou sociálního zabezpečení.

* * *

§ 15

(1) Osoba, která aspoň po část kalendářního roku vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, je povinna podat příslušné okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podle zvláštního zákona podat daňové přiznání za tento kalendářní rok, na předepsaném tiskopise přehled o příjmech a výdajích za tento kalendářní rok. V tomto přehledu se kromě údajů o příjmech ze samostatné výdělečné činnosti a výdajích vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení uvádějí údaje o vyměřovacím základu pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, nejnižším měsíčním vyměřovacím základu pro zálohy na pojistné, úhrnu záloh na pojistné, pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistném na nemocenské pojištění, a vykonávala-li osoba samostatně výdělečně činná vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, též údaje o skutečnostech uvedených v § 9 odst. 6 písm. a) až f) zákona o důchodovém pojištění, pokud chce být považována za osobu samostatně výdělečně činnou s vedlejší samostatnou výdělečnou činností; pokud osoba samostatně výdělečně činná vykonávala samostatnou výdělečnou činnost formou spolupráce, je povinna uvést v tomto přehledu též jméno a příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo osoby samostatně výdělečně činné, s níž spolupracuje. Uvedla-li osoba samostatně výdělečně činná v přehledu údaje o vedlejší samostatné výdělečné činnosti, je povinna tyto údaje též doložit, a to nejpozději spolu s tímto přehledem; ustanovení § 13a odst. 9 věty třetí platí zde obdobně. Pokud osobě samostatně výdělečně činné zpracovává daňové přiznání daňový poradce, je povinna tuto skutečnost příslušné okresní správě sociálního zabezpečení doložit do 30. dubna kalendářního roku, ve kterém má povinnost podat daňové přiznání za předchozí kalendářní rok. Osoba samostatně výdělečně činná, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou, je povinna příslušné okresní správě sociálního zabezpečení předložit nejpozději v den, ve kterém podává či má podat přehled o svých příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za kalendářní rok, za který je přehled podáván, protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou. Pokud je v předloženém protokole daň stanovena paušální částkou na více zdaňovacích obdobích, povinnost jeho předložení za další kalendářní rok nebo roky uvedené v protokolu se považuje za splněnou v den, kdy osoba samostatně výdělečně činná za takový kalendářní rok podává či měla podat přehled o svých příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti. Rozhodnutí správce daně o zrušení platby daně paušální částkou podle zvláštního právního předpisu^{19b)} je osoba samostatně výdělečně činná povinna předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději v den, kdy podává či měla podat přehled o svých příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za kalendářní rok, který následuje po kalendářním roce, za který naposledy byla poplatníkem daně z příjmů paušální částkou.

^{19b)} § 7a odst. 4 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění zákona č. 492/2000 Sb.